

VILLE VERKKAPURO

re te

ne e

VILLE VERKKAPURO

KOSMOS

© Ville Verkkapuro ja Kustannusyhtiö Kosmos 2022

ISBN 978-952-352-252-7

***KOSMOS**

Painettu EU:ssa.

OSA 1

Seattlen poliisi on julkaissut uusia kuvia keväältä 1994: Sini-set farkut, valkoiset tennissukat ja mustavalkoiset Converse One Starit, nauhat vielä sidottuina. Jalan vieressä paperipussissa haulikon panoksia. Tom Moore -sakarilaatikko, jossa on ruiskuja, lusikka ja heroiinia. Aurinkolasit, Washingtonin osavaltion ajokortti, jossa lukee *Cobain, Kurt Donald*, aski sinisiä American Spiritejä. Sama merkki, jota poltin ennen kuin lopetin.

Viimeisinä vuosinaan Cobain poseerasi ase suussaan. Julkaisi kappaleen "I Hate Myself and I Want to Die".

14-vuotiaana Cobain kertoi kaverilleen, että aikoo kuolla tappamalla itsensä. Hän ajatteli itsemurhaa varmasti paljon, aina siihen hetken saakka, kun veti liipaisimesta.

Ja joku kehtasi vielä näytellä yllättynyttä.

Olen aina tiennyt, että haluan lähteä samalla tavalla.

Eikö ole ironista, että itsemurha-ajatuksista pääsee eroon vain tappamalla itsensä?

Ovi aukeaa. Andi tulee kotiin. Painan MacBookin näytön alas ja annan suukon hänen pisamaiselle poskelleen.

Tatuointikone surisee, neula lävistää ihoni 60 kertaa sekunnissa. Ensimmäiset viivat sattuvat enemmän kuin sitä seuraavat, koska aivot alkavat vapauttaa luontaisia kivunlievittäjiä eli endogeenisiä opioideja, kuten endorfiineja ja dynorfiineja.

Kuuntelemme vanhaa soittolistaani. Christina Aguileraan ”Genie in a Bottle” soi.

Korjaan asentoani.

Viivat pian tehty, tatuoiija sanoo. Voidaan pitää sit pieni tauko.

Käsi pyyhkäisee rikkinäistä ihoa palalla talouspaperia, se sattuu enemmän kuin tatuoiminen.

Nousen ylös ja katson itseäni peilistä. Marcus Aureliuksen rintakuvan ääriiviivat vasemmassa kyljessäni. Keho on jo aika täynnä, vain kyljissä ja alaselässä on tilaa. Iho muistuttaa pulpettia, joka on täynnä suttauksia. Olen tehnyt siitä omani.

Miksi Aurelius? kysyy tatuoiija samalla, kun vaihtaa uutta neulaa koneeseen.

Se oli ainoa Rooman keisari, joka oli jotenkin hyvä ihminen, vastaan. Musta on siistiä, että joku jolla oli niin paljon valtaa ja voimaa, pystyi olemaan jotenkin järjissään.

Stoalaisuudessa on kyllä jotain kiehtovaa, hän vastaa ja katsoo minuun.

Tykkään siitä, että se korostaa valtaa oman mielen yli, vastaan.

Ei näytä tunteitaan, tatuoiija sanoo ja tiputtaa mustetta pullosta pieneen muoviseen astiaan.

Niin tai kyllä niitä voi näyttää, mutta ei tarvitse olla niiden vallassa, vastaan. Moni pitää just sitä ongelmana miehisyydessä, ettei kohtaa tunteitaan. Ehkä voi tuntea, mutta vähän etäältä.

Ei tarvitse tuntea turhia, ehkä? tatuoiija kysyy.

Asetun takaisin nahkaiselle taiteltavalle penkille, jonka päällä on paperinpala, joka on kostea hiestä ja musteesta.

En tiedä, vastaan. Mut tunteet vie mua vain huonoihin paikkoihin. Ei ne ole vaan sitä että osaa itkeä elokuvissa vaan sitä, että ajaa itsensä siihen pisteeseen että puristaa sitä terävintä sahalaitaista veistä kädessään ja miettii, että suonet pitäisi viiltää pystysuunnassa, ei vaakasuunnassa.

Huh, tatuoiija vastaa.

Ihan tyhmää, sanon. Liikaa päihteitä, valvottu yö. Aamuaurinko oli pahin.

Kone alkaa surista ja varjostusneula alkaa kaapia ihoani.

Mulla on samanlaisia kokemuksia, tatuoiija sanoo. Sen takia oon ollut nyt pitkään raitis. Alkoholii ei ollut ikinä mun päihde, mutta illassa saattoi mennä kolme lappua ja sienii päälle, lopulta mulla laukesi dissosiaatio, en tuntenut olevani enää itseni.

Kuulostaa tosi ikävältä, sanon. Oon pahoillani. Mullakin oli lapsena sellaisia, menetin jotenkin tilan tunnun ja mittasuhteiden tajun, paisuin niin kuin Kirby siinä Nintendo-pe-lissä, tuntui että täytin koko huoneen. Mutta se on varmaan ihan eri juttu?

Tatuoiija katsoo minua silmiin ja jatkaa sitten:

Älä nyt ota tätä mitenkään varoituksena, mä elin silloin huonosti muutenkin, oli käsittlemättömiä asioita ja muutenkin huonoja toimintatapoja, hän vastaa. Ei mulla mitään

huumeita vastaan ole. Mulla vaan tuli se raja vastaan, rikoin aivoni. Mulla on vieläkin visuaalisia häiriöitä.

Miten sä pystyt tatuoimaan? kysyn.

Ihan hyvin, tatuoiija vastaa. Näen vain kaiken kaksiulotteisena, niin kuin niitä kaksiulotteisia kerroksia olisi todella paljon. Kaikki näyttää teatterilavasteilta. Menin liian kauaksi, en enää löytänyt takaisin.

Kuulostaa kamalalta, sanon.

Ei se mitään, nyt kaikki on hyvin. Oon tottunut siihen. Se oli lopulta hyvä asia.

Tatuoiija kiristää koneen kuminauhaa.

Oon opetellut löytämään nautintoja muista asioista, karraisemaan itseäni, tatuoiija jatkaa. En ostanut kotiin edes huonekaluja, nyt mulla on vain yksi tuoli, nukun lattialla. Oli mielenkiintoista tuoda tyttöjä kotiin, kun ei ollut sänkyä. Mutta nyt seurustelen ja nukun ajoittain sängyssä. Mut se on kyl liian pehmeä. Seurusteletko sä?

Seurustelen. Se on muuttanut kaiken. Kaikki on parempaa sen takia. Andi on pelastanut mut.

Kiva nimi.

Niin on, ainutlaatuinen. Andi on Bogotásta.

Mitä sun tyttöystävä tekee?

Taidetta. Isoja installaatioita kierrätysmateriaaleista.

Siistii.

Antaa roskalle arvoa. Sama kuin mitä teki mun kanssa.

Hahah.

Pinkin "Don't Let Me Get Me" alkaa soida.

Lapsia?

Ei ole, sanon. En halua tehdä niin kuin mun isä.

Mitä se teki?

Mut. Ja sit kuoli nuorena.

Äh, tatuoiija vastaa.

*Ei se mitään, sanon. Mutta ajattelin, että voisin katkaista tämän ketjun nyt. Se olis aika hienoa, etenkin kun ottaa huomioon että se on pysynyt katkeamattomana koko maailman-
kaikkeuden alusta saakka.*

Me ollaan meidän geenien vankeja, tatuoiija sanoo.

*Jep, vastaan. Meidän soluja ei kiinnosta meidän hyvät tar-
koitusperät.*

Tatuoiija pyyhkii tatuointia. Katsoo sitä hetken. Jatkaa sitten.

Sattuuko?

Keskityn niihin kohtiin, joihin ei satu.

Auttaako se?

En ole varma.

Andi on tehnyt aamiaista: hapanjuurileipää, jossa on päällä uppomuna, kirsikkatomaatteja, hummusta, balsamicoa ja raastettua parmesaania.

En kehtaa muistuttaa, että haluaisin syödä vegaanisesti. Leipä näyttää ihanalta.

Andi astelee huoneessa itsevarmasti kuin musta pantteri. Isot ruskeat silmät, paksut mustat hiukset ja vahvat jalat. Levollinen mutta valpas olemus.

Laitamme *Ankronikan* pyörimään. Andi nauraa aina samassa kohdassa introssa. Siinä, missä avaruusolio nappaa Roopen setelin.

Ankkalinna tuntuu kodilta. Selma Taateli pitää veljenpojista huolta, Aku on jossain merillä. Merihirviö on syönyt Roope Ankan jäätelöt. Jäätelölastiin on sijoitettu puolet Roopen omaisuudesta.

Istun lattialla ja nojaan Ligne Rosetin 4000 euron Togo-designsohvaan, jolla en juuri koskaan istu. Se maksoi yhtä paljon kuin se sohva, jota Lester hakkaa *American Beautyssa* huutaen *It's just a couch*.

Haukkaan leipää. Se on rapea reunoilta ja pehmeä keskeltä, keltuainen on juokseva, valuu leukaani pitkin. Nostan lautasen alle ja otan uuden nopean haukun ja nuolaisen lautasta, nappaan tomaatin sormella suuhuni.

Roope ja veljenpojat roikkuvat kilpikonnin kyljessä mat-

kalla tutkimaan merenpohjassa lepäävää alusta. Aurinko heijastuu television ruudulle. Seinällä television vieressä on Kim Somervuoren taulu, jonka sain Andilta lahjaksi. Siinä on Bart tai Homer, en ole varma kumpi, kuva näyttää yhtä paljon molemmilta.

Vien astiat keittiöön, pesen paistinpannun ja pyyhin keittiön tason. Laitan itselleni matchan, otan kourallisen gojimarjoja, saksanpähkinöitä ja cashewpähkinöitä, sekoitan veteen chia-siemeniä ja hörppään sen. Lusikoin kiivin, syön päärynän kuorineen tiskialtaan yllä, hörppään tyrnimehua rutiininomaisesti.

Hyllyllä on purkeittain erilaisia pähkinöitä, siemeniä, kikerhempastaa, purkkeihin nojaa Michael Gregerin *How Not to Die* -kirja.

Ei ole normaalia, että ihmiset kuolevat sydänkohtauksiin tai että miehet kärsivät erektio-ongelmista. Kaikki johtuu ruokavaliostamme ja valinnoistamme. On niin paljon asioita, joihin voimme itse vaikuttaa. Monet syyttävät painon noususta aineenvaihdunnan hidastumista, mutta se on todistettu paikkansapitämättömäksi. Ihmiset vain syövät ja juovat liikaa ja liikkuvat liian vähän. Ylipainoa on pidetty alempien luokkien ilmiönä, ylempiin luokkiin kivutessa rasva palaa.

Suonien kovettuminen alkaa jo lapsena, ja lapsena ruokavaliointi koostui lähinnä suklaasta ja eineksistä, joten minulla on kirittävä. Söin melkein joka päivä pizzan, koska äiti työskenteli Kotipizzassa ja oli usein iltoja töissä. Kotona koulun jälkeen mikrohampurilaisia ja Jacky Makupaloja, viikonloppuisin grilliruokaa tai kebabia. Jos lapsi altistuu koville rasvoille ja liialle suolalle ja sokerille, he ovat loppuelämänsä riskiryhmässä sydän- ja verisuonitaudeille. Kaksi ensimmäistä vuotta ovat erityisen tärkeitä. Nuoret ja köyhät äidit ovat kauimpana suosituksista.

Tiputan valkoiselle lattialle mustaherukan, kumarrun nostamaan sen ja pyyhin sen jättämän tahran.

Kotimme on Fleminginkadulla, joka on Helsingin Sanomien mukaan tämän hetken trendikkäin katu. Lännessä Diakonissalaitos, idässä piritori ja korvaushoitoklinikka. Moni vihaa addikteja, mutta minä en, katson heitä samalta tasolta.

Kaiken tämän mukavuuden ja turvan keskellä tunnen olevani kuin arpi kauniilla kasvoilla.

Välillä käyn pyörällä lähiöissä, kirjoittelen kapakoissa. Jokin vetää sinne, totuus nostaa päätään. Poljen pitkin Malmin ja Maunulan katuja, kuulokkeissa hardcore-bändi Ydinperhe.

Mieluummin rehellistä pohjasakkaa kuin itseään kusettavaa keskiluokkaa.

Laitan astiat koneeseen. Lasin pinta heijastaa kuvan takaisin: olen aivan kuin isäni, aivan kuin Pete. DNA-ketjuuni on koodattu White Trash 001.

Napsautan tiskikoneen päälle, se aloittaa tutun hurinan.

Raittius ei sisällä juurikaan draamankaaria. Yhdysvaltojen ensimmäiselle vieroitusleirille Narco Farmille kirjoittautunut Robert Burnes kirjoitti addiktionsa syyksi lyhyesti: *to avoid the monotony of living.*

Se kiteyttää kaiken.

Teen Andille kaakaon ja palaan olohuoneeseen. Roopen omaisuus on nostettu Marinaran haudasta, mutta sitä ei ole vielä saatu palautettua takaisin Ankkalinnaan.

Tekisitkö sitä työtä mitä teet, jos et tarvitsisi rahaa?

Selailen laiskana presentaatiota MacBookilta.

AD-parini Joonas syö vieressä suklaapatukkaa. Hän syö joka päivä iltapäivällä useamman.

Toinen vielä, hän sanoo ennustetusti. Ettei tuu paha mieli.

Hän heittää kääreen pöydälle ja kumartuu Photoshopin ääreen lukemaan kommentteja ja tekemään kompromisseja.

En ymmärrä miksi jengi jännittää niin vitusti, hän sanoo. Ei tässä ole mitään hävittävää, tuntuu muutenkin että on ollut aina onnellisin silloin kun ei ollut mitään, kun oli vaan persaukinen, työtön sinkku. Vittu.

Haluatko kahvia? kysyn.

Joo, Joonas nauraa.

Kerään KitKat-kääreet ja menen keittiöön.

Jopa ensimmäinen muistoni on brändätty; söin Peten kanssa KitKatin puoliksi, jossain puutalojen ympäröimänä, oli kesäpäivä ja katsoin kaikkea matalalta.

Have a Break, Have a KitKat™.

Heitän kääreet roskiin, laitan itselleni vihreän teen ja kaadan Joonakselle kupin kahvia.

Lämmitän kauramaidon mikrossa, koska hän pitää siitä lämpimänä.

Sohvilla käydään keskustelua: *Initial attentionia displayn puolella. Tuliko debriefin insight? Mites stillit?*

Vien Joonakselle kahvin ja menen työpisteelleni lueskelemaan David Graeberin *Bullshit Jobs* -kirjaa, jossa käydään läpi tarpeettomia töitä. Siinä työlle määritellään numeraalinen arvo sen mukaan, kuinka paljon se tuottaa hyötyä yhteiskunnalle. Läpi kirjan esimerkiksi nostetaan yritysten asianajajat, joiden hyöty yhteiskunnalle on kirkkaasti negatiivinen. Heidän alleen tippuu kuitenkin vielä markkinoinnin parissa työskentelevät ihmiset. Mietin sitä erityisesti silloin, kun pidimme ilmastonmuutostyöpajan ja seuraavana päivänä mainostimme lentoyhtiöitä, lihataloja ja meijereitä.

Siksi masturboin työpaikan vessassa, kirjoitan työajalla ja käyn elokuvissa kesken työpäivän: jos työni tuo negatiivista arvoa, niin on parempi, että pyrin tekemään sen mahdollisimman huonosti. Kaikki mikä on hyväksi taloudelle, on huonoksi maapallolle. Ajattelen usein Eichmannin oikeudenkäyntiä Jerusalemissa, sitä jossa hän sanoo vain tehneensä työtään, sitä jonka avulla Hannah Arendt ymmärsi syvän pahuuden olevan latteaa.

Tekohymyt presentaatioissa, asiakkaiden kestitseminen, jargon, koko teatteri.

Life is pain, sanotaan *The Princess Bride*ssa. *Anyone who says differently is selling something.*

Hyödynnämme työssämme addiktioiden mekaniikkaa ja yritämme vaikuttaa tiedostamattomiin päätöksiin. Myyn onnea. En ole vielä onnistunut myymään sitä itselleni.

Eniten ehkä syö se, että kaikki mainostoimistot ovat olleet täynnä mukavimpia ja älykkäimpiä ihmisiä, joita olen tavannut. Heillä olisi potentiaalia vaikka mihin muuhun.

Samat ihmiset, jotka palkitaan Cannesissa maailman luovimpina käyttävät luovuuttaan lähinnä myynnin edistämiseen ja ovat niin ulalla siitä, mihin käyttäisivät hävyttömän korkeat ansionsa, että kuljettelevat toisilleen kokaiinia ja ketamiinia

”PETE ON AVOIN YLLÄTYKSILLE
JA UUSILLE MUODOILLE, MIKÄ
TEKEE SIITÄ YHDEN VUODEN
INSPIROIVIMMISTA ESIKOISISTA.”
- VESA RANTAMA, HS

Kolmikymppisellä Villellä on ystäviä, upea kumppani ja arvostettu työ, mutta häntä vaivaa nuorena epäselvissä olosuhteissa kuollut isä Pete. Ville kuulee näyttävänsä isältään, liikkuvansa samalla tavalla. Onko hänen kohtalonaan seurata geenejään?

Villen matkasta omille juurilleen kasvaa uskomattoman taitava essee, dokumentti ja romaani, sukellus perhesuhteisiin, päihteisiin ja addiktioon, Simpsoneihin, white trashiin, Kurt Cobainin elämään ja siihen, keitä me itse asiassa olemme.

KUVA: PIETARI PUROVAARA

Ville Verkkapuro on helsinkiläistynyt kirjoittaja, copywriter ja muusikko. Pete on hänen esikoisromaaninsa, ja se oli ehdolla Helsingin Sanomien kirjallisuuspalkinnon saajaksi 2022.

KOSMOS

ISBN 978-952-352-252-7
KL 84.2

KANNEN KUVA: KIM SOMERVOURI
KANNEN SUUNNITTELU: TERO AHONEN

